

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
(Мінфін)

вул. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. (044) 206-59-47, 206-59-48, факс 425-90-26
E-mail: infomf@minfin.gov.ua Код ЄДРПОУ 00013480

27.06.2017 №07010-07-2/17102
На № _____ від _____

Верховна Рада України
Комітет з питань науки і освіти

Кабінет Міністрів України

Центральний комітет профспілки
працівників освіти і науки України

Щодо виконання доручення
Кабінету Міністрів України

Міністерство фінансів України на виконання доручення Кабінету Міністрів України від 16.06.2017 №15132/4/1-17 до листа Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти від 10.06.2017 №04-23/10-761 розглянуло листа Центрального комітету профспілки працівників освіти і науки України від 06.04.2017 №02-5/184 щодо фінансування галузі освіти і повідомляє.

Показники освітньої субвенції на 2017 рік сформовані виходячи з нових підходів у частині її спрямування на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників загальноосвітніх навчальних закладів, а також на здобуття повної загальної середньої освіти учнями професійно-технічних навчальних закладів.

Зазначене надасть можливість чітко розмежувати сфери відповідальності державного та місцевих бюджетів щодо утримання загальноосвітніх навчальних закладів:

- за рахунок коштів державного бюджету здійснюється утримання педагогічного персоналу;
- за рахунок місцевих бюджетів – утримання обслуговуючого персоналу та господарське утримання закладів.

Щодо освітньої субвенції, то її показники для місцевих бюджетів формувалися виходячи з даних, наданих Міністерством освіти і науки (щодо контингентів різних типів загальноосвітніх навчальних закладів) та обласними державними адміністраціями (щодо касових видатків на оплату праці з нарахуваннями педагогічних працівників за 2015 рік).

Законом України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» Міністерству освіти і науки України за бюджетною програмою за * КПКВК 2211190 «Освітня субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам» затверджені видатки в обсязі 52,6 млрд грн., що на 8,3 млрд грн. або на 15,8 % більше касових видатків 2016 року.

263806 Також, відповідно до пункту 2 постанови Кабінету Міністрів України від 14.01.2015 №6 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам» дозволено здійснювати протягом бюджетного

періоду видатки навчальних закладів, визначених у статті 103² Бюджетного кодексу України, одночасно з державного та місцевих бюджетів та/або одночасно з різних місцевих бюджетів.

Пунктом 8 Порядку та умов надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам встановлено, що відповідні місцеві ради мають право додатково понад обсяги субвенції планувати та здійснювати з місцевих бюджетів оплату поточних та капітальних видатків навчальних закладів, що визначені у статті 103² Бюджетного кодексу України, включаючи погашення бюджетних зобов'язань минулих років, узятих на облік в органах Казначейства.

Водночас, по окремих місцевих бюджетах попри незабезпеченість видатків освітньої субвенції, обсяг бюджетних призначень дозволяє здійснювати виплату надбавки за престижність праці педагогічним працівникам загальноосвітніх навчальних закладів громади у розмірі 20%, тобто у максимальному розмірі.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.03.2011 №373 «Про встановлення надбавки педагогічним працівникам дошкільних, позашкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладів, вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації, інших установ і закладів незалежно від їх підпорядкування» зазначена надбавка виплачується у граничному розмірі 20% посадового окладу (ставки заробітної плати) за рішенням керівника у межах фонду оплати праці.

Крім того, для забезпечення фінансування переданих видатків та оптимального розподілу фінансових ресурсів між бюджетами усіх рівнів у Державному бюджеті України на 2017 рік передбачена додаткова дотація в обсязі 14,9 млрд. гривень.

Розподіл додаткової дотації здійснено пропорційно обсягу переданих видатків на утримання закладів освіти та охорони здоров'я виходячи із загального обсягу цієї дотації, передбаченої на 2017 рік.

Також у Державному бюджеті України на 2017 рік для місцевих бюджетів врахована базова дотація в обсязі 5,9 млрд. грн. та для покриття можливих бюджетних диспропорцій у місцевих бюджетах передбачена стабілізаційна дотація в сумі 2,0 млрд. гривень.

Водночас повідомляємо, що за даними Державної казначейської служби України, станом на 01.01.2017 залишки коштів на рахунках місцевих бюджетів становили 47,7 млрд грн., з них залишки коштів освітньої субвенції – 2,4 млрд. гривень. Станом на 01.05.2017 залишки коштів освітньої субвенції на рахунках місцевих бюджетів становили 3,4 млрд. гривень.

Слід зазначити, що з 2015 року в Україні розпочато децентралізацію та запроваджено реформу міжбюджетних відносин, відповідно до яких 28 грудня 2014 року Верховна Рада України ухвалила зміни до Податкового та Бюджетного кодексів України. Внесені зміни визначили нову фінансову основу органів місцевого самоврядування, встановили новий розподіл загальнодержавних податків та запровадили нову систему бюджетного вирівнювання.

Змінами до Бюджетного кодексу України на законодавчому рівні забезпечено повну бюджетну самостійність місцевих бюджетів, у т. ч. шляхом збільшення дохідних джерел їх формування та розширення прав органів

місцевого самоврядування як в частині адміністрування податків та зборів, так і в частині визначення напрямів використання бюджетних коштів.

Закріплення за рівнями бюджетів певних видів доходів чи їх частини здійснено з урахуванням видаткових повноважень, які фінансуються з відповідних бюджетів.

Завдяки новій моделі фінансового забезпечення місцевих бюджетів вдалося забезпечити позитивну динаміку надходжень місцевих бюджетів.

Так, зокрема, до загального фонду місцевих бюджетів за січень-травень 2017 року надійшло 72,3 млрд. гривень. Приріст надходжень до аналогічного періоду 2016 року (у співставних умовах) становить 34,3% (+18,4 млрд. грн.).

Слід зазначити, що питання фінансового забезпечення місцевих бюджетів в умовах бюджетної децентралізації в першу чергу залежить від роботи місцевих органів влади стосовно вжиття ними дієвих заходів щодо пошуку оптимальних інструментів та механізмів комплексного вирішення проблем наповнення місцевих бюджетів.

Проведення заходів стосовно вишукування додаткових джерел надходжень до бюджету, розширення бази оподаткування та збільшення надходжень, мобілізації доходів до місцевих бюджетів адекватно стану розвитку економіки територій, здійснення заходів з детінізації економіки, дотримання жорсткого режиму використання бюджетних коштів дозволить підвищити самодостатність місцевих бюджетів та дасть можливість здійснювати заплановані видатки.

Додатковими джерелами фінансування витрат, пов'язаних з функціонуванням закладів освіти, можуть бути кошти, перерозподілені шляхом скорочення непершочергових та неефективних видатків, спрямування вільного залишку коштів, понадпланові надходження, кошти на депозитних рахунках в установах банків.

Аналіз інформації щодо розподілу вільних залишків коштів місцевих бюджетів свідчить, що за наявності додаткової потреби в коштах на заробітну плату працівникам бюджетних установ та оплату комунальних послуг, місцевими органами влади при його розподілі враховуються інші пріоритети. Так, 90%, або 19,8 млрд. грн. розподілених станом на 01.06.2017 вільних залишків коштів місцевих бюджетів спрямовано на капітальні та інші видатки, в той час як на заробітну плату з нарахуваннями – 1,7 млрд. грн. або 7,8 %, на комунальні послуги та енергоносії – 0,5 млрд. грн. або 2,2 %.

На депозитних (вкладних) рахунках в установах банків станом на 01.06.2017 місцевими радами розміщені кошти в обсязі 13,3 млрд. гривень.

Станом на 01.05.2017 місцевими радами у місцевих бюджетах заплановані капітальні видатки бюджету розвитку у обсязі 56,8 млрд. гривень.

Основним фактором, який впливає на рівень забезпеченості місцевих бюджетів, є мережа бюджетних установ. Тому проведення заходів щодо формування мережі бюджетних установ, спроможної надавати якісні послуги на рівні європейських стандартів, повинно стати одним із пріоритетних завдань місцевих органів влади для забезпечення успішної реалізації бюджетних реформ.

Що стосується збільшення обсягу освітньої субвенції, то порушене питання буде розглядатися під час здійснення розподілу резерву коштів

освітньої субвенції за результатами проведення моніторингу фінансового забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів.

Щодо виплати стипендій, то у 2017 році запроваджено нову систему стипендіального забезпечення, яка враховує необхідність ефективного використання бюджетних коштів, підвищення адресності надання фінансової допомоги учням та студентам навчальних закладів з урахуванням їх соціального та матеріального стану, а також сприяє заохоченню студентів на досягнення якісних результатів у навчанні.

Розміри стипендій у державних та комунальних навчальних закладах, наукових установах затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 № 1047.

Пропозиція щодо відновлення норми статті 62 Закону України «Про вищу освіту» в частині збільшення частки стипендіатів потребує суттєвого додаткового бюджетного фінансування в обсязі понад 2,7 млрд. грн. і тому не підтримується.

Що стосується питання диференціації та підвищення оплати праці працівників закладів бюджетної сфери, то Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 28.12.2016 № 1037, якою передбачено, що з 1 січня 2017 року посадовий оклад працівника I тарифного розряду Єдиної тарифної сітки встановлюється у розмірі прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня календарного року, тобто 1600 гривень.

З метою недопущення «зрівнялівки» в оплаті праці некваліфікованих та кваліфікованих працівників доручено керівникам установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери забезпечити у межах фонду оплати праці диференціацію заробітної плати шляхом встановлення доплат, надбавок, премій з урахуванням складності, відповідальності та умов виконуваної роботи, кваліфікації працівника, результатів його праці.

У випадку обмеженості фонду оплати праці керівники мають забезпечити диференціацію заробітної плати працівників не лише за рахунок встановлення нових доплат та надбавок працівникам чи збільшенням розмірів їх преміювання, а і за рахунок перегляду розмірів цих виплат (у тому числі і зменшення їх розмірів) іншим працівникам.

Таким чином, виконавчі органи місцевої влади та органи місцевого самоврядування мають забезпечити підвищення мінімальної заробітної плати, особливу увагу звернути на недопущення «зрівнялівки» в розмірах заробітної плати, скорочення працівників, переведення їх на неповний робочий день.

Щодо встановлення розміру посадового окладу працівника I тарифного розряду ЄТС на рівні мінімальної заробітної плати, то така пропозиція потребуватиме збільшення більш ніж у два рази фонду оплати працівників бюджетної сфери (понад 300 млрд. грн.), джерела покриття яких відсутні.

Питання подальшого підвищення розміру посадового окладу працівника I тарифного розряду ЄТС буде вирішуватися з урахуванням фінансових можливостей бюджету.

Заступник Міністра

С. МАРЧЕНКО